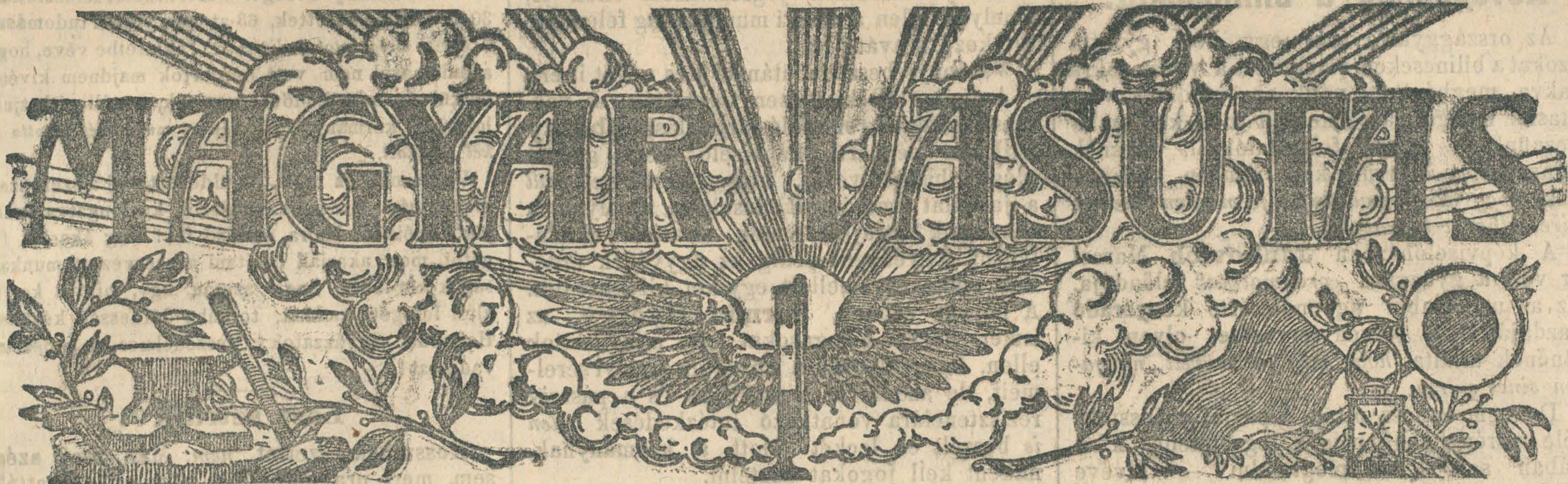

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Dembinszky-utca 8. sz., I. em. 18,
ahová minden levél és küldemény eljuttatható.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor.
Negyedévre — — — — — 2,40 „
Félévre — — — — — 4,80 kor.
Egyes szám — — — — — 20 „
A Szövetség tagjai díjtanul kapják.

Az elszámolást nem küldték még be:

A január és február havát Nyiregyháza, Zombor.

A február havát Királyháza.

A március havát Királyháza, Munkács, Nyiregyháza, Zombor.

Az április havát Arad, B.-Királyhida, Gyékényes, Gyulafehérvár, Királyháza, Kisujszállás, Munkács, Nagykanizsa, Nyiregyháza, Nagyszeben, Siófok, Szatmárnémeti, Szolnok, Újvidék, Zombor.

Az elszámolásokat haladéktalanul beküldeni kérjük.

Villamos kartársainkhoz!

Budapest helyi közlekedésének valóságos rabszolgái vagytok! A főváros két legnagyobb kapitalista vállalatának karmai közt vergődtek. A legfárasztóbb, legemésztőbb, testet-lelket ölő munkát végzitek s míg verejtékező kinszenvedetek alig egy évtized alatt százmilliókat termelt a kizsákmányolónak, ti magatok a jogfosztottság és durva megaláztatás keserű könnyűi közt fogyasztjátok azt a koldusalamizsna morzsát, melyet a ti életerőtökből élősködő rabszolgatartó dusan terített asztaláról elhullat!

Mozdulnotok sem szabad. Mióta remondapaták tiporták le jogért és kenyérért való igazságos küzdelmeteket, az egyesülési és gyülekezési jogtól is megfosztottak benneteket. Ha az éhség sóhajt fakaszt ajkatokon, izgatásnak veszik, — ha a jogtalanság nyomasztó sulya alatt felszisszenetek, a lázadó csatakiáltását hallják benne és durva önkénynyel semmisítik meg tiz-tizenöt év keserves munkájával megszerzett szerény jogokat, embertelen könyörtelenséggel löknek ki benneteket abból a szolgálatból, melynek nyomasztó sulya az életerőset nyomorékká préselte, melynek emésztő terhe az ifjú aggastyánná nyomorította. Aranygulákat termelő értékes munkaerőtök értéktelen rongygyá válik azonnal a szemükben, ha munkaképességeitek megcsökken és a ti verejtékeitek árán harasztivá és botfaivá nemesített szipolyozók nemtelen galád-

sággal, mohó kapzsisággal keresnek minden ürtügyet, hogy sok évi hű szolgálat után felrughassanak benneteket, mikor nekik jobban kiszipolyozható újabb rabszolgaanyag kell!

Ezeknek a nemeseknek ereiben a profitdühötől megkékült vér csörgedez; ezeknek jóindulatára, emberségére, kénye-kedvére nem bízhatjátok magatok és családok sorsát. A közelmúlt eseményei megtaníthattak benneteket, hogy a legkétségbeesettebb lépés, a legszervezetlenebb sztrájk is több eredményt hoz számotokra, mint rabszolgatartóitok tiz jubileuma, száz becsület-szava, összes jóindulata. Szuronyszegezve tiporták le küzdelmeteket, vérben forgó szemekkel tizedelték meg soraitokat: s mégis ki tagadhatja közületek, hogy tiz év alatt sem érhetettek volna el annyit az ő kegyükből, mint amennyit hat napi ellenállástok eredményezett!

Magatoknak kell hát cselekedni most is. Cselekedni aképp, hogy ez a cselekvések alkalmas legyen egyrészt arra, hogy a legképtelenebb önkény és legkiáltóbb kizsákmányolás ne tobzódhasson rajtatok, másrészt, hogy ez a cselekvések ne szolgálhasson ürügyül a minden áron ürügyet keresőknek arra, hogy megrendszabályozhassanak, elbocsáthassanak benneteket.

Írásban köteleztétek magatokat, hogy szervezetbe, egyesületbe, pártba nem léptek be. Hát nem fogtok belépni. Szervezkedtek, egyesültök a gondolat útján, a betűi segélyével!

Nem dugjátok össze fejetekeket csoportokban, mint a ménes vész idején, hanem csoportosultok eszményileg, nem láthatólag, sem meg nem foghatólag egyetlen lap körül.

Ez a lap a Magyar Vasutas!

Ez a lap mindig érdekeiteket szolgálta. Akkor is, mikor más, ellentétes szervezethez tartoztatok, támogatott benneteket, akkor is, mikor nemes harcokban magatokra hagyva küzdtek, anyagilag és erkölcsileg oldaltok mellé állt!

Ezt fogja cselekedni ez a lap ezentul is. A jövőben a Magyar Vasutas nyitva áll minden keservetek, panaszotok

számára. Fel fogja tárni minden bajtokat és szószólója lesz mindennek, ami a ti érdekeitekkel összefügg. Nem fogja tűrni, hogy a ti bőrötökön ki-próbált gazságokat lepauszálzott nyílvanosság agyonhallgassa, hanem bátran emeli fel szavát minden piszok ellen, kegyetlenül ostromozza a kizsákmányolók bűnhalmazát és orvoslást keres azok igazságtalanságaival szemben!

Küzdeni fog ernyedetlenül, önzetlenül, becsületesen. Piszkos bankók szaga nem tántoríthatja meg irányában, mert tisztessége és ereje a legnagyobb igazságért, a munka igazságáért vívott ádáz küzdelemben acélozódott meg.

Nehéz harcunk lesz, de nem riadunk vissza és dicsőséggel fogjuk megvívni azt, ha mellénk álltok, ha *mindnyájan olvassátok azt a lapot*, melynek minden betűje az elnyomottak érdekében sorakozik csatára, melynek soraiból a félelmet és megalkuvást nem ismerő igazság ragyog felétek.

A betűi ölteni és teremteni is tud; megöli a sötétséget és világosságot teremt. A kis és nagy szipolyozók, az árulók és kapaszkodók félve menekülnek világosságot terjesztő hatalma elől, mert az ő erősségük a sötétség; az igazság diadallal kell szárnyra belőle és általa, mert a világosságból táplálkozik. Ezt a magasztos hivatását azonban csak úgy teljesítheti, ha ti is megteszitek kötelességeitek, ha olvassátok, ha megértitek mindnyájan azt a szellemet, melyben működik, azt az irányt, melyet követ, ha magatok is abban a hirdetett szellemben és irányban cselekedtek!

Olvassátok hát mindnyájan! A szellem szárnyain egyesüljétek. Ez a legerősebb egyesülés; ehez nem nyulhat a piszkos millióhalmaz, ezt meg nem döntheti semmiféle hatalmi önkény.

Olvassátok hát mindnyájan, ha nem akartok rabszolgák maradni tovább is, ha azt akarjátok, hogy a jól megérdemelt kenyér szintiszta igazsága diadalmaskodjék a mocskos milliók képzelt hatalma fölött!

Kovácsolják a billncseket.

Az országgyűlés már egy hete gyártja azokat a billncseket, amelyeket a vasutasokra rakva, megbénítani vélik az öntudatos vasutasok mozgalmát. Ehelyütt meg kell emlékeznünk az egyes felszólalókról, akiknek álláspontját ismernie kell minden vasutasnak, hogy alkalomadtán tudja minden vasutas, kire adhatja szavazatát.

A képviselőházban **Jankovich** Marcel ur volt a gyönyörű „pragmatika” előadója. Ez az uri ember agyondicsérte kényérado gazdáját és a törvénytervezetet olyan kiűnőnek találta, hogy még a művelt nyugaton sincs párja.

De nem is lesz ottan. A párját a Kossuth-féle merényletnek még a legsötétebb Afrikában sem lehet megtalálni — kivéve Magyarországot, ahol a munkásság letiprása képezi a kormányok feladatát.

Hoitsy Pál függetlenségi képviselő is ily értelemben beszélt. Azután felállt.

Kossuth, a Ferenc. Felséges méltósággal, szinte többszámán beszélt, mint a fejedelmek. Ezzel kezdte: „alkotmányos szokásunkhoz híven, én mindjárt a vita elején szólalok fel.” Ezzel a nyomatékos „én”-nel volt teli az egész beszéd. Azt mondta: „A fizetésrendezéssel, sajnálatomra, teljes lehetetlenség volt a munkásoknak azon óhaját teljesítenem, hogy évi fizetéses állásokba vétessenek be.

Aztán kisütötte, hogy ez az óhaja a munkásságnak **70 millió többkiadást okozna.**

Szégyeljük, hogy egy m. kir. kereskedelemügyi miniszter tette ezt a kijelentést, mert a valóságban a munkások fenti óhaja mintegy 6—8 millió tulkiadást okozna és nem 70 milliót.

Még egy pár szót szolt **Kossuth** a fizetésrendezésről, azután áttért a pragmatikára, amelyről azt állította, hogy örömmel fogadták a vasutasok, csupán sajnálattal kell bejelentenie, hogy „leketlen izgatások folynak tág téren, azért, hogy az alkalmazottak rétegeiben elégedetlenséget szítsanak és hogy előkészítsék a vasutasok sztrájkját. Erre vonatkozólag nem csak, hogy tanácskozással tartanak az illető izgatónak, hanem kiküldöttet menesztenek az ország minden részébe, nyomtatványokat küldenek szét, amelyekkel kitanítják a személyzetet arra, hogy miképpen lehessen legjobban passzív rezisztenciát kifejteni. De ő erős kézzel fogja megragadni a gyeplőt, ő tud rendet csinálni, sőt nem csak tud, hanem fog is.”

Hát csak tessék rendet csinálni és a Máv. Augiás istállóját kitisztogatni. Hanem a nagy takarítást tessék felülről megkezdeni. Legeslegfelől! Mert fejénél bűdösödik a hal.

A tárgyalás következő napján elsőnek

Nagy Emil szólalt fel.

A nagyok legnagyobbika nevetséges buzgalommal dicsérte a javaslatokat.

Polit Mihályban volt annyi tisztesség, hogy nem fogadta el a javaslatokat.

Ezután a primadonna került sorra.

Batthyány Tivadar gróf, örökös miniszteraspírás, az elnökigazgatói szék várományosa, bóldognak érezte magát, hogy **Vörös Lászlón** üthetett egyet. Ahelyett, hogy a jelenlegi kormány gázságait tárgyalta volna, hát **Vöröst** okolta, hogy a munkások oly keveset keresnek. Konstatálja, hogy a megélhetés azért olyan nehéz, mert a munkások megdrágítják a lakásokat meg az élelmet. (A spekulánsok, kapzsi földesurak, meg az állam, a drágításban persze nem is ludasok.)

Sok mindent összebeszélt még a gróf ur, a zsirondista fővezér. Száda a javaslat hibáit és végül mégis elfogadta.

Vázsonyi Vilmos nem feledte, hogy mandátumát nagyrészt a vasutasoknak köszönheti.

Sikra is szállt a vasutasok érdekében. Hosszasan és alaposan kifejti, hogy a vasuti munkásokat nem szabad közhivatalnokká tenni, csupán azért, hogy üthessenek rajtuk egyet. De tiltakozott

Vázsonyi mindama jogfosztások ellen is, amelyek ellen a vasuti munkásság felemelte tiltakozó szavát.

Vázsonyi beszéde után az ülés véget is ért.

A június 10-iki ülésen folytatták a vasutas-javaslatokról szóló tárgyalást. **Zboray Miklós** néppárti képviselő nem győzte eléggé hangsúlyozni, hogy mennyire örül a javaslat ama intézkedéseinek, amelyek a vasutasok sztrájkját meg akarják akadályozni. Egyébként pedig az ügyvédek érdekeit védte és amellet egy-két kifogást tett. A horvát szónok, **Surmin György**, az ismert horvát kifogásokat tette a javaslatok ellen, hangsúlyozta a horvátok nyelvi sérelmeit, de azonkívül a sztrájkra és a passzív rezisztenciára vonatkozó intézkedések ellen is beszélt és leckét adott a kormánynak, miként kell jogokat tisztelni.

Meglátjuk, hány képviselő akad a parlamentben, aki szót mer emelni a vasutasok érdekében.

SZEMLE.

A „demokrata” kormány „szociálpolitikája”.

A munkásszervezetek ellen a legveszettebb harc folyik az egész országban. A hatóságok, kezdve a belügyminisztertől le a legutolsó segédszolgabírócskáig nevetséges, sokszor egyenesen örült kifogásokat rakva elő, sorba függesztik fel a szervezeteket, nem veszik tudomásul az ujonnan alakítottakat, legtöbb helyütt már az alakuló gyűlések megtartását se engedik meg. Tervszerű hajsza folyik az országban; bizonyítja ezt a hatóságok egyöntetű eljárása, melylyel az annak idején szabályszerűen megalakult és már sok év óta működő szervezeteket egyszerre „nem vesznek tudomásul” és működésüket betiltják azért, mert a megalakulásakor nem tartották szem előtt azt a belügyminiszteri rendeletet, melyet alig hat hónapja bocsátott ki gróf Andrássy Gyula. Ennek a törvényellenes eljárásnak eddig már sok száz szervezet esett áldozatul.

De a „nemzeti uralom” nem elégszik meg a munkaadók támogatásával és a szakegyesületek megrendszabályozásával, bilincset akar verni a munkásnép kezére, lábára. Míg kint az országban sorra függesztik fel az egyleteket a hatóságok, addig bent a parlamentben arról tanácskoznak az urak, hogy miként lehetne guzsba kötni a cselédmunkásokat és a vasutasokat, hogyan lehetne főbenjáró bűnként büntetni e szegény proletárok szervezkedését, sztrájkba állását. Az elmúlt hetekben terjesztette a kormány a képviselőház elé a gazdasági cselédmunkások és a vasutasok fegyháztörvényét, melyeket nemsokára követni fog a munkásság összeségét sújtó sztrájkjtörvény.

A kormány utolsó 2 havi szociálpolitikai működését a vasutasok is megéreztek. Így például:

Március 21-én egy budapesti rendőrellenőr felolvasás alkalmával betört a vasutasok keleti pályaudvari csoportjába és a felolvasót, valamint a csoport vezetőjét letartóztatta.

Március 26-án adta ki Andrássy azt a hirhadt körrendeletet, melyben a csendőrsőket utasítja a vasutasok állandó megfigyelésére.

Április 1—10-ig. Az államvasuti igazgatóság és a kereskedelmi miniszterium (Kossuth) utasítására Szolnokon, Szegeden és Gyomán a vasutasmunkások csoportok vezetőit megrendszabályozták és részben elbocsátották.

Április 24-én a vasutasmunkások kiskunfélegyháza csoportját, mely már egy éve működik, felszólította a hatóság, hogy Andrássy legújabb rendeletének megfelelőleg alakuljon meg újból. A tudomásulvétel azonban 3 ízben is megtagadta.

Április 30-án. A vasutasmunkások királyháza és érmihályfalvai csoportjainak elnökeit három vezetőségi taggal felsőbb rendeletre elbocsátották.

Május 12-én. A vasutasmunkások csoportalakító gyűléseit Bercelcsaerón és Vecsésen harmadszori bejelentésre se engedélyezik.

Május 13-án. Kossuth Ferenc benyújtja a vasutasok rabszolgatörvényét, mely tiltja a miniszternek „nem tetsző” egyesületbe való tömörülést és meg akarja akadályozni a vasutasok gazdasági harcát.

Hát még a többi szervezetek üldözései! Ha összegezzük a számitást, úgy a legutóbbi 8—9 hét

alatt a kormány közegei 8 szervezetet feloszlattak, 30-at felfüggesztettek, 63-at nem vettek tudomásul, 9 ellen vizsgálatot indítottak. Tekintetbe véve, hogy a tudomásul nem vett csoportok majdnem kivétel nélkül régóta működő szervezetek, megállapíthatjuk, hogy a kormány 101 csoport működését tiltotta be két hó alatt.

Vadásznak az urak. Az üldözött vad a szervezett munkásság. A nemes vadászok kurjongatva uszítják kopóikat: Hajra, oszlasd fel! Meg akarják fogatni, meg akarják bénítani a szervezett munkásság kezét-lábát, hogy azután úgy, mint a kopók által lefogott vadnak, torkába dőfhessék késüket. Hej urak, vigyázzatok! Veszedelmes az oroszlan-vadászat!

Lesz sztrájk?

Kossuthék szerint nem. Már csak azért sem, mert pragmatikába, törvénybe iktatták, hogy tilos a sztrájk meg a passzív rezisztencia. A képviselőház potyajegyes honatyái sietnek is a Kossuth-féle fix-ideát törvénné tenni. Csakhogy az új törvény erősségében nem igen bizhatnak a vasutas-jupiterek. Erre vall legalább a vasut- és hajózási főfelügyelőség 5261. sz. rendelete, amelyben a vasuti és hajózási vállalatoknak meghagyja, hogy az üzemiükben előforduló sztrájkokról és a munkából való kizárásokról hozzá jelentést tegyenek. A főfelügyelőség a közlekedési vállalatoknak kérdőíveket küldtek szét, amelyeken a sztrájkok és a munkából való kizárás körülményei jelentendők be, magáról az esemény bekövetkezéséről táviratilag is kötelesek a főfelügyelőséghez jelentést tenni.

Hát ki a fenének kell még sztrájkotól félnie? Hiszen törvényben áll:

Tilos a sztrájk?

Vagy attól félnek „odafent”, hogy ez a törvény is csak olyan törvény lesz, mint a többi — meglesz papirosan?

Hát bizony bajos dolog is lesz egyszerre 100.000 vasutast elbocsájtani, mert sztrájkolt.

De másrészt azt is szeretnők tudni, miért kell a kizárásokról jelentést tenni?

Hát már a kizárásra is felhívja a főfelügyelőség az igazgatóságok figyelmét? Hát már ez a „neutrális fórum” is beállt az uszítók sorába?

És Kossuthék nem tartják idejénvalónak törvénybe iktatni, hogy

Tilos a kizárás.

Akárhogy áll is a dolog, bizony az 5261. számú rendelet alapján sokszor kell még jelentést tenniök a vasutagazgatóságoknak sztrájkokról meg meggyászról.

Mert vajjon el lehet-e fojtani a háborgó vulkán kitörését?

V. b. t. t.

Tévedni méltóztatik. Ez nem olyan jel, mint az Acsev., a Máv. vagy a Steg. Ezt a négy betűt egybe olvasva ki se lehet mondani. Szétválasztva kell őket kiejteni, amiként azok sem érintkeznek földi halandókkal, akik a nevük után pingálhatják, hogy v. b. t. t.: valóságos belső titkos tanácsos. A kurucok kuruca, Kossuth Ferenc is ennyire vitte már. Ki is érdemelte, hogy azaz legyen.

Akinek annyi tanácsosra van szüksége mint Kossuth Ferencnek, az csakugyan megérdemli, hogy valóságos belső titkos tanácsos legyen. Ha másért nem, hát a pragmatikájáért. És hogy valaki azt ne mondhasa, hogy még ez minden nem érdem arra, hogy a kegyelmes ur még kegyelmesebb legyen, hát szerzett Kossuth még egy érdemet, hogy a v. b. t. t.-ot még jobban kiérdemlje. És ez a fő-fő érdem az volt, hogy június 8-án, a koronázás 40 éves évfordulóján kivilágította a Gresham-palotát.

Az egész város sötét volt, csak az a palota uszott fényárban, amelyben Kossuth Ferenc lakik. Kossuth Ferenc — Kossuth Lajos fia.

Vajjon igaz-e, hogy a holtak a koporsójukban megszoktak fordulni?

Kossuth Lajos Tivadar.

E hó 10-én Milánóból feljött Budapestre Kossuth Ferenc öccse, Kossuth Lajos Tivadar.

Olyan messze él az ifjabbik Kossuth tőlünk, hogy nem is tudjuk bizonyosan, vajjon miféle ranggal bír és melyik olasz vasutnál.

De az bizonyos, hogy nagy ur, szörnyen nagy ur, aki bizony megengedheti magának azt a luxust, hogy két hétre felrándul Budapestre atyafilátogatóba. Hanem amellett nagyon praktikus ember. Együttal megtapasztalja majd az elnökgazgatói állás esélyeit is. Mert bizony megeshetik a dolog, hogy az elnökgazgatói állást övele fogják betölteni. És akkor a vasutas ögróf hoppon marad. Akkor hiába volt minden erőlködés és tülekedés felfelé. Bizony, bizony, még ugy leszünk, hogy az ögróf sztrájkba lép és otthagya elvakított hiveit csupán azért, mert nem emelkedhetett a vasutasok vállain magasabba.

Mentől hamarabb éri a gróf urat az a csalódás, hogy az elnöki fizetést nem öneki emelték fel, annál jobb. Legalább nem hiába imádkoztak annyit a szentkoronás tagok; kérvén az istent: „... és szabadíts meg minket a gonosztól...”

A profit.

Örökösen jajgatnak a hatalmas vasutvállalatok, hogy így még úgy rossz világ jár rájuk. Nincsen haszon, nem lehet az alkalmazottakat jobban fizetni, maguk is csakhoggy éppen eltengődnék.

Az év végén azután leszámolnak a társaságok a részvényesek előtt, oly módon, hogy a milliókra menő tiszta haszon egy részét részvények visszaváltására, beruházásokra, tartalékalapra stb. fordítják, és csak ami ezen felül megmarad, az képezi szertintők a „csekély hasznót”, az osztalékot. De még így is igen tekintélyes összeg kerül olyan emberek kezébe, akik ezért semmi egyebet nem tesznek, minthogy részvényeikről a szelvényeket nyirbálják.

Hogy fogalmat alkothassunk a vasutak „rossz üzleti meneteléről”, ideiktatjuk az április havi bevételeket:

	1907 április	A tavalyi április hóval szemben
Máv. — — — — —	20,137.900	+ 1,974.887
D. V. (magyarországi vonalak)	1,372.589	— 140.912
Győr-sopron-ebenfurati vasut — — —	166.029	— 23.364
Kassa-oderbergi vasut — — — — —	1,302.207	+ 260.828
Mohács-pécsi vasut	104.550	+ 12.419
Pécs-bacsi — — —	95.500	+ 1.114
Fővonalak összege	32,178.775	+ 2,084.972
Helyi vonalak — — —	4,316.518	+ 224.624
	27,495.293	+ 2,309.596

Meglátjuk, mennyivel több jut az idén az alkalmazottaknak!

A felpofozott cenzor.

Az istvántelki cenzorról szól a nóta. Arról, aki kapus létére jogot vindikált magának arra, hogy a „Magyar Vasutas”-t elkobozza.

Persze az ilyen hősködésekért felülről szokott a jutalom kijárni.

De vannak esetek, mikor alulról sem kérik a megérdemelt jutalom.

A napokban N. N. istvántelki bádgos engedélylyel távozott a műhelyből, miután a rendőrségtől idézést kapott.

Visszajövet a műhely cerberusa, Csabala ur, nem akarta a kapun bebocsájtani, állítólag azért, mert N. N. „részeg volt”.

Csakhoggy az egyszer rossz helyre adatszálta Csabala ur az öt megillető titulust.

N. N. munkástársunk hamarosan bebizonyította, hogy ő teljesen józan és olyan egy pár nyaklevest mért ki Csabala ur képére, hogy testvérek között is megéri darabja az öt forintot, már a mennyire a bíróság takálni fogja, ha Csabala ur perelni talál.

És a bíróság előtt lesz csak a dolog

igazán érdekes. Mert N. N. hivatkozhatik Csabala urra, hogy ő részeg volt, nem tudta, hogy mit csinál. Erre van tanuja is, maga Csabala ur.

Ha azonban a bíróság előtt Csabala ur azt állítaná, hogy N. N. nem volt részeg, akkor meg bebizonyult, hogy Csabala ur zsarnokoskodott akkor, amidőn N. N. bádogost nem bocsájtotta be a kapun.

Mi azonban elítéljük a pofonokat már azért is, mert eddig azt hittük, hogy N. N. szervezett munkás létére tagja az — állatvédő egyesületnek.

Vasutassors.

A szombathelyi pályaudvaron szerencsétlenség történt. A fűtőház előtt Popesnyák János vonatfűtő az ott veszteglő mozdonyok előreszén kifüggesztett lámpákat tisztogatta. Egyszerre egy másik mozdony jött ugyanarra a vágányra és anélkül, hogy megnézték volna, hogy üres-e a pálya, világos nappal neki szaladt az ott veszteglő mozdonynak. A munkával foglalatokodó fűtő a két ütköző közé került, amely halálra zúta.

A kolozsvári vasuti állomáson e hó 7-én halálos szerencsétlenség történt. Tolatás közben a mozdonyvezető egyszerre gyorsabb működésbe hozta a tolató mozdonyt, mire a vonaton lévő Váradi Samu kocsirendező egyensúlyát veszítve lebukott a kocsiról s a vonat kerekei mindkét lábát leszakították. A szerencsétlen ember belchalt sebeibe.

Luttinger János bodrog-kereszturi állomásfőnököt 7-én délelőtt, midőn a főnöki helyiségből kijött a vágányokra, egy tolató mozdony elgázolta s három kocsit keresztül ment rajta. Luttinger nyomban szörnyethalt.

Székelyhídi Bálint, debreceni fűtő 39 évig dolgozott a Máv.-nak. A múlt héten 48 órát volt távol hazulról és aközben nem volt mit ennie. A munkásoknak feltűnt, hogy viselkedése oly különös. Megkérdezték, hogy mi baja, mire szegyenkezve vallotta be, hogy már 2 nap óta nem evett. A munkástársaink nyomban megkínálták szalonnával, kenyérrel; felült a mozdonyra, de az első falatnál tovább nem jutott. Megülte az öröm, hogy 48 órában egyszer a fűtőnek is van mit ennie.

Déván Pelzmann Pál váltóór a banicai vasuti állomáson a vonat elé került, amely elütötte. Pelzmann rögtön meghalt.

KÜLFÖLD.

Az osztrák vasutasok jelentése. A múlt napokban tartották osztrák testvéreink kongresszusukat. Ebből az alkalomból kifolyólag meg kell emlékeznünk ama impozáns, szinte bámulatos eredményről, amelyet a szervezkedés terén elértek.

Az osztrák szervezett vasutasok száma 1906-ban 46.943. Ebben a számban nincsenek beleértve a tagdíjakkal hátralékban levők. 1905-ben csak 32.721 taggal rendelkeztek, tehát egy év alatt 14.222-vel emelkedett a taglétszám.

Természetes, hogy a pénztári jelentés ennek kapcsán szintén ilyen kedvező. Az összebevétel 305.522 korona volt, az 1905. évi 209.649 kor.-val szemben. A kiadások összege 253.575 koronára rugott. Ez utóbbiakba van felvéve 27.234 korona a jogvédelemre, 5877 korona segélyekre, 180.926 korona lap, gyűlések és felolvasásokra. 9760 kor. agitációra, 11.466 kor. pedig a kerületi titkárságok fentartására.

Óriási számok ezek, de élénk bizonyítékai a szolidaritás hatalmának.

Az angol vasutasok mozgalmát indítottak helyzetük javítása érdekében. Nyomban össze is ültek a milliós társaságok igazgatói és határozattal kimondották, hogy nem ismerik el a vasutasok szövetségét jogosultnak arra, hogy tagjainak érdekeit képviselje.

Az angol vasutársaságok tehát éppen úgy gondolkoznak, mint a magyarországiak.

De miként nálunk, ugy Angliában is másképpén fognak még az igazgató urak gondolkodni.

A Máv nyugbérpénztár új alapszabályai.

(Folytatás.)

A humor, a gyönyörű humor birodalmába tartozik, hogy ezeket a rendelkezéseket mint nagyszerű alkotásokat akarják feltüntetni. De megfélekedeznek arról, hogy a modern munkásmozgalom szele átjárta már ugy a vasuti munkásokat, hogy ezen reformokat a szenteltvíz értékénél is kevesebbre tartják.

Ezért a reformért nem kevesebbet mint a következőket kívánja a hivatalos lap:

Az elsoroltakból kitűnik, hogy miniszter ur Ö Nagyméltóságának jóakaratu elhatározása folytán a nyugbérpénztárral szemben támasztható minden méltányos igények és kívánalmak kielégítést nyertek. Bizton reméljük tehát, hogy az érdekeltek az új alapszabályokat nemcsak örömmel és megelégedéssel fogják fogadni, de a maguk részéről is közreműködni fognak azon célra, hogy az intézmény ugy anyagilag, mint erkölcsileg mindjobban megerősödvén, a személyzet minden köreiből elnyerje azt a rokonszenvet, amelyet ezen szabályok humánus rendelkezéseivel és azoknál a nagy áldozatoknál fogva, amelyeket a munkaadó magyar kir. államvasutak annak érdekében hoznak: méltán megérdemel!

Elsoroltuk mindazon intézkedéseket, melyért a miniszter megbízásából a hivatalos lap az érdekeltek részéről megelégedést és örömet kíván, de egyben kimutatni kívánjuk, hogy ezen új szabályok nemcsak a humánus rendelkezésektől, hanem a legszűkebbkörű szociálpolitikai érzéstől is ezernyi mértföld távolságra esnek és oly megszorító rendelkezéseket tesznek, hogy ha fenti rendelkezések birnának némi értékkel, annak értékét ezek a megszorító rendelkezések lerombolják. Minden egyes szakasza az új alapszabályoknak a munkaadó állam rideg pénzügyi érdekében rendelkezik, a humanizmus vékony olaja nem is érinti a rendelkezések száraz gondolatmenetét.

Leközzöljük munkástársainknak az új rendelkezéseket és egyben mindazon régi rendelkezéseket is, amelyek bizonyítani fogják, hogy míg a kereskedelmi miniszteriumban stetinajóskák adják az eszt a miniszternek, felülről nem lehet várni olyan intézkedést, amely a vasuti munkásoknak az érdekeit még csak látszólagosan is előmozdítaná.

Az első intézkedés a belépés kötelezettségének reformjáról a következőképpen szól:

Belépési kötelezettség.

A nyugbérpénztárba a fizetés természetére és mérvére, valamint az alkalmazottak nemére való tekintet nélkül, mindazok belépni kötelesek, akik a magyar királyi államvasutak bármely szolgálatában minden időbeli megszakítás nélkül legalább 3 (három) éven át már alkalmazva vannak, 25. életévüket betöltötték, de 55. életévüket meg nem haladták, évi 300 korona vagy ennél nagyobb életjáradékot nem élveznek, munkaképesek és a magyar királyi államvasutak nyugdíjintézetének nem tagjai.

Belépni nem kötelesek, de kérelmükre a belépés előfeltételeinek fenforgása esetén felvehetők azok, akik 55. életévüket meghaladták, vagy akik legalább évi 300 kor. életjáradék élvezetében vannak.

A belépés előfeltételül meghatározott 3 évi szolgálati idő folytonosságát sem a katonai szolgálatban eltöltött idő — feltéve, hogy az alkalmazott a magyar királyi államvasutak szolgálatából a katonasághoz és viszont közvetlenül lép át —, sem a betegség okából a szolgálatától távol töltött idő meg nem szakítja.

Ez az első reform, aminek teljes értékét fentebb kellő módon értékeltük.

Következik most az új alapszabályban a régi alapszabályokkal egy fennmaradó intézkedés, amely arról csapása a jognak, a humanizmusnak és minden nemesebb emberi gondolkodásnak.

Leközzöljük ezt a régi szakaszt az új alapszabályokból, hátha az általános megelégedést és örömet, amit a hivatalos lap kíván. fokozni fogjuk.

A szolgálatból való önkéntes kilépés.

A nyugbérpénztárnak az a tagja, aki a magyar királyi államvasutaknak, vagy a magyarországi vasuti központi leszámló-hivatalnak szolgálatából önként kilép, a nyugbérpénztárral szemben úgy a saját személyét, mint hozzátartozóit megillető jogokat elveszíti és a nyugbérpénztárba befizetett járulékaiknak visszatérítésére igényt nem tarthat.

Most, midőn az állam a törvény erejével akarja bilincsekbe verni a vasutasokat, midőn biztosítja magának teljes hatalmával a szükséges munkaerőt — a munkásokat még ilyen rendelkezésekkel is lekötötte tenni, csak oly helyen érlelődött meg, ahol nem mérlegelik az alkalmazottak szociális helyzetét, ahol csak az állam és annak hatalmának bitorló érdeke jön számításba. Ilyen rendelkezéseket nem csinál a legridegebb üzleti kapitalista sem, még kevésbé egy kulturált állam, mert az állam minden intézkedését első sorban a jog és igazságnak kellene irányítani. A tagságot kötelezővé tenni, a kilépést megakadályozni, ez a „nemzeti kormány” bölcs szociálpolitikája. Ezek a dolgok jobban beszélnek minden érvelésnél, minden argumentumnál.

A tagok fizetendő járulékait és a nyugbér élvezményeit az új alapszabályok érintetlenül hagyják, ugyancsak a szolgálati kötelezettségre való besorozásokat is. Ha valahol megnyilatkozhatott volna a kereskedelmi kormány nagylelkűsége, akkor ezen szakaszoknál igen. A járulékok nagysága semmi tekintetben nincs arányban az esetleg élvezendő nyugbér nagyságával. Hogy milyen óriási összeget kell áldozniok a munkásoknak ezen intézményre, utalunk arra, hogy az I. osztályban átlagosan keresetüknek 4 6/10%-át, a II. osztályban 5 3/10%-át, a III. osztályban keresetüknek 5 4/10%-át fizetik tagsági járulék gyanánt. Ha most tekintjük azt, hogy a Máv nyugdíjintézeténél sokkal kedvezőbb élvezmények és átlagosan kisebb szolgálati idő mellett csak 3/10%-át, akiknek pedig a szolgálati idő másfélszeresen számítatik, 4 1/2%-ot fizetnek, még az előléptetésekből folyó járulékait is számítva, lényegesen kevesebbet fizetnek, mint a nehezebb életviszonyok és bizonytalan kereset mellett tengődő nyugbérpénztári tagok. De talán elnémulna minden panasz, talán nem hívnánk nyugbérpénztárnak ezen kolduspénztárt, ha igazán szolgálatná azokat az élvezményeket, amelyeket a két táblázat feltüntet, amely az új alapszabályokban azonos a régivel. Azonban élvezményekre vonatkozó szakaszok olyan diplomatikus ravaszsággal vannak összeállítva, hogy laikus emberekkel egész könnyen elhitetik, hogy ha egyszer az I-ső osztályba besoroztatott, akkor 30, illetve 40 évi szolgálati idő után kaphat 1200 korona nyugbért. Azonban ez csak csalfa reménykedés.

Az I-ső osztályban megállapított legmagasabb nyugbért 30, illetve 40 év alatt csak a legkivételesebb esetben érheti el a nyugbérpénztári tag. Ezt az állításunkat példával kell munkástársainknak bebizonyítani. Például egy nyugbérpénztári tag, aki 30 évi szolgálatra köteles, 10 évig volt a II. osztályban, 20 évig pedig az I. osztályban, akkor úgy történik a számítás. Megjegyezni kívánjuk, hogy minden esetben az alanti számítás történik:

Tíz évi II. osztályú tagság után jár 267 korona, továbbá husz évi I. osztályú tagság után jár 800 korona, úgy hogy 30 évi szolgálat után csak 1007 korona jár, tehát 133 koronával kevesebb, mint ténylegesen járna.

És ez a számítás minden egyes alkalmazottra áll, mert a legkritikább eset, hogy valaki olyan kezdőfizetéssel jöjjön a Máv.-hoz, hogy fizetése után azonnal az I. osztályba soroztassék.

Ha a kereskedelmi kormánynak szikrányi

jóindulata van és párhuzamot von a nyugdíj és nyugbérintézet között, akkor lehetetlen, hogy ezen óriási sérelmet, amely illuzórussá teszi a táblázatok összeállítását, ne reformálja.

Epp az új alapszabályok jóváhagyásánál tűnik ki, hogy a „nemzeti kormány” nem akar és nem tud gondolkodni a szociálpolitika alaptételeiről. Deres- és fegyháztörvényeket alkotni, apróbb reformokat színes mázzal bevonni, minden alkotásának maradiságát takarni, ezen ténykedésekben merül ki bölcsessége a nagynevű „nemzeti kormány”-nak.

A többi módosításokat itt közöljük, azoknak értékét kellőleg méltattuk, elmondhatjuk, hogy kaptunk a nagy kormánytól semmit, fogjuk meg jól.

Az összes módosításokat, ami ugyan nem igen lényeges, itt közöljük:

Nyugbérre igényt tarthat nyugbérpénztárnak az a tagja, aki legalább 10 évi tagság után két pályorvos által megállapított szolgálatképtelenség okából a szolgálat alól felmentetik.

Nőtag saját alkalmaztatása után öt megillető nyugbérre, illetőleg befizetéseinek visszatérítésére az esetben is igényt tarthat, ha férje életben van vagy utána külön ellátást élvez és akkor is megmarad nyugbérének élvezetében, ha férje után később részesül csak ellátásban vagy ha újra férjhez megy.

Ha a tag napikeresetében oly csökkenés áll be, amelynek folytán alacsonyabb nyugbérosztályba tartoznék, ennek dacára megmarad a régi, magasabb nyugbérosztályban, ha csak nem kéri az alacsonyabb nyugbérosztályba való átsorozását.

Azoknak a tagoknak, akik időszakos fegyvergyakorlatra vagy katonai kiképzetésre behivatnak, nemkülönben azoknak, akik háború vagy mozgósítás esetén katonai vagy népfelkelési szolgálatot teljesítenek, a katonai szolgálatban töltött idejük, ha az alatt illetményeket nem is kaptak, tehát tőlük arra az időre járulékok nem is voltak levonhatók, tagsági idejükbe minden utánfizetés nélkül beszámíttatik, még pedig azon nyugbérosztály és csoport szerint, amelybe a katonasághoz történt bevonulásakor tartoztak.

Ugyaníly elbánásban részesülnek azok a tagok is, akik betegség miatt szolgálatképtelenek és erre az időre illetményeket nem kapnak. A betegség okából a szolgálatból távol töltött idő azonban legfeljebb 140 napig, illetőleg ha a betegség szolgálatközben történt balesetnek folyománya, egy évig terjedőleg számítható be.

Ha a házasság nem kötöttet legalább egy évvel a férj elhalálása vagy nyugbérezetése előtt, vagy ha a férj házasságra lépésekor 50. életévét már meghaladta és neje nála több mint husz évvel fiatalabb, az özvegysegélyre igényével nem bir.

Ez a pár rövid mondat az, amelyért a Máv. vasuti munkásainak lelkesedniök kell, ez a pár rövid mondat az, amelyért a „nemzeti kormány” üdvözlést kér és vár. Anélkül, hogy munkástársainkat fenti állásfoglalásunkkal befolyásolni akarnánk, olvassák el figyelemmel a fenti reformokat és ha tudtak lelkesedni eddig a nagynevű „nemzeti kormány”-ért, lelkesedjenek továbbra is.

Azonban mi tudjuk legjobban, hogy a Máv. vasuti munkásságában a „nemzeti kormány” ellen felhalmozott gyűlölet és elkeseredés ezen lényegtelen és tartalmában üres reformokért még jobban felgyülemlik.

Ez a kormány, amely ellenzék korában folytonosan az alsóbb néprétegek szociális érdekeit hangoztatta, a vasutasoknak leginkább kimutatja a fogafehéret. Mi, osztálytudatos munkások, nem sokat vártunk tőle, de a gázságnál is gyalázatosabb a halátlanság és pedig a kormány részéről az, hogy a vasutasokat, akiknek nagy részük van benne, hogy hosszú koplalás után uralomra jutottak, most, mikor ígéreteiknek beváltásáról volna szó, nemcsak szolgálati viszonyaikban, de jóléti intézményeikben is a gazdasági függőségüket szorosabbra fűzik.

Modern reformokról, a járulékok leszállításáról, a nyugbérigénynek helyesebb és az igényeknek megfelelő alapon való megállapításáról és a tagok önkormányzati jogáról egyelőre nincs szó. Ilyen reformok nincsenek a „nemzeti kormány” kurucainak tarsolyájában. Ilyen jogokat és reformokat csak a nagybirtokos uraknak tartogatnak a nemzeti hősök, a fényes nevű reformerek.

De ne keseregjünk Kossuth Ferenc ur szegénységi bizonyítványán, nem érdemli meg, mert hiszen olvashatatlanul kanyarította alá fülbemászó hangzásu nagy nevét. Mi tisztában vagyunk és kell lennünk azzal, hogy osztályállamot képviselő kormánytól, hívják azt nagy vagy kis nevűnek, nem várhatunk a munkásosztályra nézve mélyrehatóbb és fontosabb reformokat. De várhatunk máshonnan. Várhatunk még pedig akkor, ha a gazdasági mozgalmunk mellett igyekszünk az osztálytudatos politikai mozgalom kereteit sorainkkal kibővíteni, ha a parlament reformjáért való küzdelemben mi is kivesszük teljes erőnkől a részünket.

Az új alapszabályok nem örökéletűek, a jelenlegi osztályuralom megdöntésével felviharhat nekünk is a valódi alkotások hajnala.

Erről a kormányról csak egy lehet a nézetünk, még pedig az, hogy kutyából nem lesz szalonna, osztályállamot képviselő kormányból nem lesz érdekeinket kielégítő kormány sohasem.

Tiltakozás a fegyháztörvény ellen.

Leközzöljük még az utolsó tiltakozó gyűléseket is. Az öntudatos vasutasok egész sereg gyűlésen emelték fel szavukat az elnyomatás, a bilincs, a jogfosztás ellen. És ha a jelenlegi kormány guzsba köti is a vasutasokat, ha megnyirbálja is szárnyukat, de idővel a tollak újból megnőhetnek és szárnyra kapva, a vasutasok is elérik a szabadság országát.

Miskolc.

A miskolci vasutasok május hó 30-án jól látogatott gyűlést tartottak, melyen elnökké Thom Ede, jegyzővé Katona Lajos elvtársakat választották meg. A napirendet Schubert Zsigmond elvtárs (Budapest) ismertette, ki részletesen fejtegette a miniszterre vedlett rumvigéc derestörvényét. Ezután Albrecht Lajos elvtárs vette át a szót, ki a helyi viszonyok ismertetése után felolvasta a képviselőházhoz küldendő petíció szövegét, melyet egyhangulag elfogadtak. Elnök összegezve az elmondottakat, a legerélyesebb szervezkedésre hívta fel a jelenlevőket, mire a gyűlés véget ért.

Nagyvárad.

A nagyvárad vasutas munkások május hó 29-én tartották meg tiltakozó gyűlést a kormány merénylete ellen. Az egybegyűlteket Braun Ignác elvtárs üdvözlötte a ajánlatára elnökké Virág István, jegyzőnek Erdős Béla elvtársakat választották meg. A gyűlés szónoka Friedländer János elvtárs volt, ki hosszabb beszédben ismertette a nemzeti kormánynak a munkássággal szemben tanúsított gyalázatos politikáját, amelylyel arra törekszik, hogy a munkásságot az eddigi jogaitól is megfosssa. Erre mutat az ezerholdasok érdekében készülő derestörvény, mely a cselédeket jobbagyokká süllyeszti. Ugyanílyen gyalázatos törvénnyel akarják most a vasuti alkalmazottakat is guzsba kötni. Utána Silberstein Dezső elvtárs határozatos beszédben ismerteti a készülő szolgálati szabályzatot, amely a vasutasokat teljesen kiszolgáltatja a vasuti hatalmasságoknak. Ilyen törvény sem kerülhetne a képviselőházba, ha ott a munkásság képviselői foglalnának helyet. Az általános, titkos választójogért való küzdelemre hívta fel végül a megjelentek figyelmét, mire a képviselőházhoz intézendő petíciót fogadott el a gyűlés nagy lelkesedéssel, erre a hallgatóság szétoszlott.

Piski.

A piski-i vasuti munkások május hó 26-án tartották meg tiltakozó gyűlést a „Vasutashoz” címzett vendéglőben. A gyűlés vezetésére elnökké Fischer Samu, jegyzőnek Nagy Kálmán munkástárs választották meg. A napirendet Cservenka Miklós elvtárs ismertette, aki rámutatott a két törvénytervezet sérelmes pontjaira és azon okokra, melyek a kereskedelmi kormányt a fegyháztörvény megalkotására bízták. Felhívta végül a munkásokat és kinevezetteket, hogy erőteljes szervezkedéssel, az összmunkássággal egy uton haladva, küzdjenek a vasutasok jogaiért.

Lutz Béla temesvári küldött intézett még lelkesítő beszédet a piski-i vasutasokhoz, biztosítván

őket arról, hogy a temesvári vasúti munkások készen állanak a közös ügy védelmére.

Kalotzkai Vendel elvtárs ismertette azokat a törekvéseket, amelyek oda irányulnak, hogy a vasúti munkások között megbontsák az egységet, de amely azonban a céltalan kísérletnél tovább nem juthat, a munkások között erősen kifejtett szolidaritás érzéknél fogva.

Cservenka elvtárs felhívta a munkásokat kötelességeik teljesítésére, mire a gyűlés a petíció egyhangú elfogadásával befejezést nyert.

Ruttká.

A ruttkai vasúti munkások e hó 24-én jól látogatott gyűlést tartottak, melynek célja tiltakozás volt a koalíciós kormány két vasúti derestörvénye ellen. A napirend előadója Dovcsák Antal elvtárs (Budapest) volt, ki beszédjének elején rámutatott a most uralmon levő kormány népeleves politikájára, mely a vasúti munkásokat érdeklő két törvénytervezetben éppen úgy megnyilvánul, mint a hírhedt Darányi-féle derestörvény-tervezetben. Az előadó izekre szedte a jogfosztó, rabszolgákat nevelni szándékozó két törvénytervezetet, mely után határozati javaslatot fogadott el a gyűlés, amelynek lényege az, hogy nem csupán tiltakozik eme gyalázatos tervezetnek törvényerőre emelése ellen, hanem azon lesznek teljes erejükkel, hogy ebből a pragmatikából sohase legyen törvény. Franyó János elvtárs tótul ismertette kivonatossan a napirendet. Utána Wolf Hugó elvtárs lelkes szavakban hívta fel a munkásságot a pártajtó, különösen a „Népszava” fokozottabb támogatására.

Szeged.

A szegedi vasúti munkások 1907 május hó 24-én, este 8 órakor „Hétválasztó” kerthelyiségében nyilvános vasúti-gyűlést tartottak.

Bálint Mózes üdvözölte a munkástársakat s az egybehívók nevében elnöknek Virágh Jánost, jegyzőnek Volford Istvánt ajánlta, akiket a gyűlés egyhangulag elfogadott.

Virágh János köszöni a maga és társa nevében a bizalmat, a gyűlést megnyitja és a szót átadja Ábrahám Mátyás előadónak. Ábrahám ismerteti a fizetésrendezés és a pragmatika sérelmes pontjait.

Párhuzamot von a cselédtörvény és a vasutasok pragmatikája között és konstatálja, hogy a jelenlegi kormánytól egyebet várni úgy sem lehetett. Utal arra, hogy az átkos Ausztria-Bécsben választójoggal bír a nép, amelynek alapján már vasutasképviselő is ül az osztrák parlamentben és ugyanakkor itt megnyírálják a vasutasok választójogát. A legkülönböztetőbb a dologban, hogy éppen az a kormány teszi ezt, amelynek számos híve csupán a vasutasok szavazata alapján került a parlamentbe.

Kitartásra, küzdelemre buzdítja a vasutasokat, akiknek ellentállása megtermi a maga gyümölcsét, hogy nemcsak a pragmatika, de ennek szerzői is pusztulni fognak.

Az elnök zárószavai után emelt hangulatban széledtek szét a vasutasok, hogy folytassák a megkezdett harcot.

Székesfehérvár.

A székesfehérvári vasúti munkások e hó 23-án, a Szűts-féle vendéglőben jól látogatott nyilvános gyűlést tartottak. Az egybehívók nevében Werbai Albert elvtárs üdvözölte a megjelenteket és ajánlatára elnöknek Dobros István, jegyzőnek Nagy János elvtársakat választották meg. A napirendet Handler elvtárs ismertette, ki lelkes beszédben foglalkozott a vasutasmunkások ellen készülő törvényvel és rámutatott a koalíció munkájára. Hangsúlyozta, hogy a jelen merénylet ellen csak úgy védekezhetünk, ha tovább is az öntudatos munkásokkal karöltve, követeljük az általános, titkos választójog mielőbbi törvénybe iktatását. A gyűlés lelkes hangulatban ért véget.

Szolnok.

600 vasutas jelenlétében zajlott le a tiltakozó gyűlés, amelynek elnökévé Kiss Lajos, jegyzőül Simon Ferenc választották. Fűrszt Dezső elvtárs bírálta a rabszolgatörvény gazdaságait, rámutatva a kormány zsarnokoskodására, amelylyel a vasutasokat leigázni vélik. A gyűlés elfogadta a petíciót és a határozati javaslatot.

Szombathely.

A Szombathely és környékbeli vasutasok május hó 30-án a „Szőke földi” sörház kerthelyiségében tiltakozó gyűlést tartottak, melynek napirendje a kereskedelmi kormány két törvénytervezete volt. A gyűlésen 400—500 vasutas jelent meg.

Az egybehívók nevében Fabos Vendel üdvözlö a megjelenteket. Ajánlatára Modlyi Jánost elnöknek, Belák Albertet jegyzőnek választották meg.

Modlyi elnök megköszöni a bizalmat, a gyűlést megnyitja és átadja a szót Dovcsák Antal elvtársnak, ki hétnegyedórás beszédben ismerteti a két törvénytervezetet.

Kimerítően foglalkozik a fizetésrendezéssel és a szolgálati pragmatikával; ismerteti a nagy nemzeti kormány politikáját, mely kormányrajutása óta folyton a nép egyesülési szabadsága ellen tör. Az ismert határozati javaslat egyhangulag elfogadtatott.

Brunner József elvtárs jelentkezett még szólásra és körülbelül ezeket mondta. Ahogy most a vonatból kiszálltam, kezembe kerül egy lapocska, a Vas megyei Független Hírlap II. évf. 121. száma.

A hírek rovatában ott áll: „Kossuth és a szombathelyi vasutasok. — Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter hamarosan beváltotta a vasutasoknak tett ígéretét és az azok helyzetét erősen javított két törvényjavaslat már ott fekszik a Ház előtt. A szombathelyi vasutasok körében általános megelégedést keltettek ezek a javaslatok s mint értesülünk, elhatározták, hogy Kossuthot üdvözlík.

Kérem önöket, üdvözlőjék méltóan Kossuthot. Fülrengető „abzug”, „le vele” volt az üdvözlés. amely csak akkor ért véget, midőn az elnök a gyűlést bezárta.

Versec.

A verseci vasutasok május hó 30-án foglalkoztak a készülő merénylettel, amely a vasutasok letiprását célozza. A gyűlés elnöke Seik János, jegyző Beregszászi Mihály elvtársak voltak. Róth Artur a pártszervezet titkára ismertette a javaslat sérelmes pontjait, amelyek nagy elkeseredést szültek a jelenlevők között. Felhívta az összes alkalmazottakat, hogy egymással testvéri kezet fogva, vegyék fel a küzdelmet a fegyháztörvény ellen. Végül biztosította a vasúti munkásokat az össz-munkásság szolidaritásáról.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasúti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményel.

A szövetség központjának telefonszáma 76—01.

Figyelmeztetés! Utóbbi időben gyakran megesik, hogy vezetőségi tagok avagy az irodai alkalmazottak nevére olyan levelek érkeznek, amelyek levelek a szövetséget érdeklik. Miután azonban az illetők gyakorta nincsenek a fővárosban, az ilyen levelek felbontatlanul hevernek jó ideig. Kivánatos tehát, hogy a gyors elintézés miatt a tagtársak leveleiket ne egyes nevekre, hanem mindig csak a szövetség címére küldjék.

A helyicsoportok közleményel.

A szabadkai helyicsoport e hó 16-án, vasárnap este 7 órakor taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselteti magát Kiss és Cservenka elvtársak által.

A székesfehérvári helyicsoport e hó 15-én, este 7 órakor taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselteti magát.

A debreceni csoport vezetősége értesíti a tagtársakat, hogy a könyvtár megnyit. Könyvtári hivatalos óra minden héten vasárnap d. u. 3—4-ig és szerdán este 8—9-ig, mely alkalommal a tagsági könyv felmutatása mellett könyvek olvasás végett kikereshetők. Könyvtári jegyzék a könyvtárroslnál beszerezhető.

Taggyűléseket tartanak még a következő helyicsoportok:

Versec június 26-án, szerdán.

Temesvár június 27-én, csütörtökön.

Lugos június 28-án, pénteken.

Karánsebes június 29-én, szombaton.

Orsova június 30-án, vasárnapon.

Valamennyi taggyűlésen a központ is képviselteti magát. A taggyűléseket felolvasás követi.

A sátorlajuhelyi helyicsoport vezetősége felkéri a tagokat, hogy hátralekaiikat sürgősen rendezzék. Mindazon tagoknak, kik három hónapja hátralekban vannak, a lapot kénytelenek leszünk be-szüntetni.

A debreceni helyicsoport f. hó 6-án tartott taggyűlésén a lemondott pénztáros tagtársunk helyett Nagy József tagtárs választott meg. Az ellenőrző bizottságba pedig Bosznai István és Derzsi Béla tagtársak lettek megválasztva.

A vezetőség.

A szombathelyi helyicsoport e hó 16-án, d. u. 3 órakor, egyleti helyiségében taggyűlést tart, amelyen a szövetség központi vezetősége is képviselve lesz. Minden tagtárs ott legyen!

A szolnoki helyicsoport helyisége a Deutsch József-féle helyiségben (Malom-utca 2296.) van. Minden küldemény Kiss Lajos, Laktanya-körut 2039 címre küldendő. Minden 1-jét és 15-ét követő pénteken 7—9 óráig a csoport helyiségében befizetés

eszközölhető. A helyicsoport tagjai felkérőnek, tagsági könyveiket a bizalmiférfiaknak átadni ellenőrzés végett és egyuttal lakásukat bejelenteni. Mindazon tagok, akik hátralekaiikat július 1-ig nem rendezik, az alapszabályok értelmében töröltetnek.

A vezetőség.

A sumonyi helyicsoport június hó 16-án, délután 2 órakor, a saját helyiségében taggyűlést tart. Kéri a vezetőség a tagok pontos megjelenését. A bizalmiférfiak a blokk-könyvet, a tagok a tagsági könyvet hozzák magukkal.

Nyugtázás.

A piskin rendezett juniálison felülfizettek: Kaláni elvtársak 5—, Nuszbaum Lajos 2—, Radics Miklós 2—, Mohila Antal 1—20, Papp Gyula 1—20, Böhm Adolf 1—20, Vattye Frigyes 1—20, Jäger Alajos 1—, Tóth Imre 1—, Csernik N. 1—, Nagylaky György 1—, Kaloczky Vendel —80, Matiz József —60, Csernák Pál —60, Pischl József —60, Buthy Sándor —60, Dvoracek Agoston —40, Fischer Adolf —40, Körössy Lajos —40, Körössy Lajosné —40, Zsilinszky Ferenc —40, Gránic István —40, Formájer Miksa —40, Szűcs Lajos —40, Liszka Nándor —40, Kelner Gáspárné —40, Pichler Ferenc —40, Zöld János —40, Boka Gusztáv —40, Specál N. —40, Kalikin N. —40, Toppercer Emil —20, Nagy Béla —20, Fischer Samu —20, Fuchs Sándor —20, Zöld Imre —20, Ulrich Gyula —20, Szabó József —20, Kollár László —20, Knapp Ádám —20, Klein Arthur —20, Fay Ferenc —20, Zoltányi Lajos —20, Woinár Antal —20, Walner N. —20, Kánya Lajos —20, Fritsch József —20, ifj. Sulyok Ferenc —20, Michel Ede —20, Holzer Adolf —20, Fuchs Sándorné —20, Pusz Nándor —20, Grausman Gusztáv —20, Wort Péter —20, Özö Mihály —20, Maurer Lajos —20, Lazur Béla —20, Bossányi Ferenc —20, Keresztélyi N. —20, Altmann János —20, Dellemea Károly —20, Kovács Kajós —40, ifj. Csúpay Pál —20, Esch Jakab 1—, Szejtíványi Antal —20.

Örülnek a szentkoronások!

A szakállgróf szövetsége ugylátszik teljesen méltó akar lenni nagynevű gazdájához. Legutolsó közlönyükben igazán épületes dolgokat lehet olvasni a vasutasok pragmatikájáról.

Ahogy a szentkoronás lovagok el vannak ragadtatva a kancsuka-törvénytől, az világosan jellemzi ezt a talpnyalásból tengődő koldusszövetséget s csak azon csodálkozunk, hogy akad még olyan vasutas, aki tagja maradhat az ilyen mindenre kapható, felkinálkozó érdekcsoportnak. A szentkoronások dicsérik a derestörvényt! Az aranyzinórosokról nem beszélünk, ezeknek egészen jó lehet a pragmatikának gunyolt jograblás, hanem hogy altiszt, szolga és munkás is akadhat még, aki az ilyen gyalázatos felkinálkozás után is tolja a szekerét az aranyzinóros grófi lakájhadnak, azt elképzelhetetlennek tartjuk, mert hiszen éppen önék vagdostak a kancsukával legjobban a szemük közé s éppen őket akarja Kossuth Ferenc leginkább „megrendszabályozni”. Lássák be, hogy mire nem képes a szentkoronás szövetség!

Nem hogy jogos érdekeik támogatására sietett volna, hanem ellenkezőleg, felmagasztalta a derestörvényt s egyenesen felkinál, közlik a nemzeti hősöknek, hogy „íme, mi itt vagyunk, mi szállítunk mindent, bizalmi szavazatokat, voksokat, sőt magukat a vasutasokat is, csak legyetek kegyesek ránk hederíteni!” A szentkoronás nyomtatványvezércikkében úgy tünteti fel a derestörvényt, mintha az a vasutasok régi vágya volna s hogy annyira boldogok tőle, hogy az örömtől majdnem megbolondulnak.

Nos, mi meg erre azt mondjuk, hogy ez a cikk egy újabb bizonyítéka a szentkoronás agyalágyultságnak s hogy teljesen megérett arra, hogy az önzeteres kisemberek megvetéssel fordítsanak hátat az aranyzinóros grófi privatinereknek. Ennek a szövetségnek csakis a hivatalnok urak lehetnek tagjai, ezeknek ez is jó, különbet nem érdemelnek s mi a magunk részéről jó étvágyat is kívánunk nekik hozzá. A szakállgrófnak is öhozzájuk.

Ez a cikkekcske különben teljesen megvilágosítja előttünk azt a kénytelen-kelletlen

kissé ostoba feliratot is, amit nagy nehezen s majdnem háromnapos vajadás után a szentkoronások a pragmatika- és a fizetésrendezésben kiizzadtak. Ez a cikkeske elárulja még azt is, hogy az aranyzinóros lakajok teljesen ki vannak elégitve, egyszerűen fűtyülnek a többire, akiknek révén ők a kőncsirosabb részéhez hozzájutottak. A kisemberek majd lefektűsnek a deresre, a szentkoronás aranyzinóros hajduk pedig majd kezelik a botot. Azért csináltak A) és B) táblázatot. Az elsőben vannak a hajduk, a másodikban a jobbágyok. A hajduk kitartottjai lévén gazdájuknak, nem lehetnek többé érdekközösségekben a dolgozó jobbágyokkal, sőt ellenkezőleg, még jobban kiélesedik közöttük az amugy is lappangó osztályellentét.

A hajduk érdekeit védelmező rokkant szentkoronás szövetségben tehát csak érezték jól magukat Batthyány gróf urasági hajdui, a kisembereknek ellenben ott keresni valójuk semmi sincsen. A kisemberek érdekeit csakis maguk a kisemberek védelmezhetik meg a saját erejükkel és önérvényesítéssel s szégyenletes dolog volna, ha tovább is a grófi és kormánykegyekre vadászó talpnyaló klikk vezetné őket orruk-nál fogva. Erre tanítja őket a szentkoronás szövetség utolsó közlönye, olvassák el figyelmesen s okuljanak belőle. Tanulják meg, hogy urnak ur a barátja, szegény embernek pedig csakis a szegény ember. Aki más elveket hirdet, az csak kihasználja a kisemberek gyengeségét a saját céljaira, hogy azután elrughassa őket magától. Ezért nincsen semmi keresnivalójuk a kisembereknek a szentkoronás szövetségben, tehát kisemberek, kivéve onnan!

SINBETYÁRSÁG.

Temesváron agylátszik még nem okultak a multak keserű tapasztalatain azok, akik a munkások fölé rendeltettek ki mint egy isten büntető ostaraként. Azt hiszik, hogy büntetlenül követhetik el a legnagyobb gazságokat is, mert ezért csak elismerésben részesülnek a felsőbbség részéről, amelynek intencióit vélik követni, akkor is, ha minden eszközt megragadnak, mely alkalmas a munkásság kizsákmányolására és rabszolgaságban tartására. Ezek közé a minden eszközt felhasználók közé tartozik Ónodi raktárfelügyelő is, aki a gyorsára raktármunkások egyenajszolásában annyira meit, hogy még az étkezésre sem ad nekik délbent időt.

Majdnem mindennapi eset, hogy 2—3 óra között fogyasztatják el jéghideg ebédjüket. Többször előfordult, hogy az éhségtől és fárasztó munkától egyik-másik el is ájult. Mindezen dolgok azonban cseppet sem háborgatják Ónodi ur lelkiismeretét. Az a szerencsétlen 6 munkás, akik a gyorsára raktárban vannak, valósággal állati munkát végeznek. Naponta este 9-ig tart a rendes munkaidő. Különóraként 20 fillér lesz elszámolva, azonban két munkásnak 9 óra után is kell inspekción tartani, ha sok a munka, akkor mind a hatnak ott kell maradni Ónodi ur parancsára és dolgozni este 10—11 óráig, anélkül, hogy egy fillért is elszámolva nekik az éjjeli munkáért. Szóval felrugja azt a miniszeri rendeletet, amely biztosítja a munkások részére a 25%-os éjjeli munkadíjazást. Ő még a rendes munkabért sem fizeti ki. Sőt még naponta be kell jönni egynek a munkaidő előtt, az irodát kitakarítani robotba.

Mit gondolnak odafönt? Nem jogos-e a munkásság elkeseredése akkor, amidőn ilyen hallatlan módon visszaélnék türelmével? Nem-e inkább volna célravezetőbb a nyugalom helyreállítására az, ha az igazgatóság szigorú vizsgálatot indítana és pokolba kergetné az ilyen alakokat, akik a munkások sanyargatásával fokozzák azt a igazgatottságot, amelyet a nyomoruság fakaszt a vasut rabszolgái között! Ehelyett azonban fegyházjavaslatot készítenek, hogy még a panaszt is beléfojtsák azokba, akik majd összerokkadtak a terhes szolgálat alatt.

Lázítók a horvátországi vonalokon.

A vasutas-derestörvény — Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek a vasutasok iránti atyai jóindulatának eme kézzelfogható bizonyítéka — még nem emelkedett törvényerőre; azonban a szelleme máris ott kísért mindenütt, a sinék birodalmában: ahol a zsarnokra való hajlamot nem bírta kiirtani a korszellem.

Horvátország egész területén, falvakban, városokban egyaránt izzó hangulat uralkodik, amely minden népnek féltve őrzött kincsét, a szabadságát, követeli.

Ez a forradalmi láz a vasuti munkások és alkalmazottakat sem hagyta érintetlenül.

A józan ész szavára hallgatva, a vasut-intézetnek mindent el kellene követnie, hogy ha kell, anyagi áldozat hozatalának révén is, de mindent elkövessenek, a horvátországi vasutasok megnyugtatóására, a lelkek izgalmanak lecsillapítására, hogy a forgalom biztonsága megőrizhető legyen.

Azonban a megnyugtató intézkedések helyett olyan tényekről kell beszámolnunk, amelyek egyenesen provokálják a harcot, nemcsak a vasut intézménye, hanem minden ellen, ami a magyarsággal vonatkozásban áll.

Alábbiakban ismertetjük a mesterségesen lázítók lelketlen munkáját.

Ujkapella-Batrinán a pályamunkások beszüntették a munkát, mert többszöri kérelemre sem akarták a munkaidőt a miniszeri rendelet értelmében rendezni.

Ahelyett, hogy megbüntették volna Varga pályafelügyelőt, a munkásokkal való igazságtalan bánásmód miatt, elbocsájtották a szolgálatból Turdály József pályamunkást, izgatás címén, holott ő abban az időben Orjovácson dolgozott. De arra annak, hogy ártatlansága bebizonyult, a visszavételét megtagadta az osztálymunkás.

Pusca-Bistván ugyancsak hasonló címen és okból elbocsájtották, Zajec István pályamunkást.

Azonban nemcsak a pályamunkások folyik a garázdálkodás. Bent az állomásokon, hová állítólag a civilizáció szele már elhatolt, ugyancsak, vigan pattog a vasutasok hátán Kossuth apánk kancenkája.

Varasdon Áuer hivatalnok izgatja fel nemcsak a vasutasokat, hanem a durvaságain megbotránkozó közönséget is. Jellemző erre az „urra”, hogy akkor érzi magát elemében, akkor a legdurvább a személyzettel, ha a közelben van a közönség is, hogy tudomást szerezzen mindenki az ő hatalmáról és — nevetelenségéről.

Susicán az állomásvezető főnök érezteti hatalmát a személyzettel. Különösen azokat üldözi, akik nem hajlandók a fárasztó szolgálatuk után még háztartási munkát is végezni nála. Önérvényesítésé miatt Mase Márton váltóórt üldözi minden kigondolható eszközzel. Egyizben megrugta ötöt úgy, hogy napokig kellett a fumei kórházban feküdnie betegen. Megtörtént az is, hogy „ismeretlen” egyén a váltóját átfordította s csak véletlenül múlt, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt. Ilyen a csendélet Susicán.

Jaszonovácson Sanka Antal pályafelügyelő el vissza hatalmával. Intrikáival sikerült elhelyeztetni onnét Bogatic Máté munkástársunkat, akinek az önérvényesítés viselkedése sehogy sem volt inyére a pályafelügyelő urnak. Onéki olyanokra van szüksege, kik szóltanul eltűrik az ő igazságtalanságait és szemet hunynak az intézet kárára elkövetett visszaéléseinek is. Jellemző a vasuti igazgatás botrányos voltára, hogy ha egy ilyen kis parasz leplezni akarja az intézet kárára elkövetett visszaéléseit, egyszerűen kijárja a felsőbbfoknál azoknak az áthelyezését, vagy elbocsátását, akik tudomással bírnak a visszaéléseiről. Ehez a célra vezető eszközöz folyamadt Sanka pályafelügyelő is, amidőn, eljárta sikerrel Bogatic áthelyezése érdekében. Létkérdés volt reá nézve, hogy azok az egyének el-

távolítassanak a közelből, akik tudomással bírtak arról, hogy szolgálati idejében eljárta vadászni és még erre a célra munkást is magával vitt; hogy a talpfákat idegeneknek eladja és az alkalmazottakkal szállíttatja házhöz; hogy az alárendeltéktől, a szigorú tilalom ellenére, pénzkölcsönt kér; hogy erkölcstelen dolgokat követ el a munkások nejeivel szemben.

Ezekért lett, nem a pályafelügyelő, hanem Bogatic munkástárs, a helycsoport huzgó tagja, áthelyezve, holott a szolgálati használatosságát bebizonyította azzal, hogy az utóbbi hetekben is egy vonatösszeállítás hártott el.

Száznál tudnánk még felsorolni azoknak a vérlázító igazságtalanságoknak, amelyeket a horvátországi vasutas testvéreinkkel szemben elkövetnek és amelyek átmennek a nép köztudatába. Ezért elégületlen ma már egész Horvátország a vasut vezetésével; ezért hangzik ma már egész Horvátországban fel a követelés, hogy a horvátországi vonalak kezelése horvát legyen.

Ez mind annak a bölcs vezetésnek a gyümölcse, amely a kisemberek, a vasut rabszolgáinak védelmet nem nyújt az elnyomás ellen. Több igazságot és kevesebb bölcsességet kérünk a jövőben.

LEVELEZÉS.

Csendélet a Béga partján. Igazán nem tudjuk, hogy a sok panasz közül melyiket hozzuk legelőbb is nyilvánosságra. Így kezdik levelüket nagybecskereki munkástársaink. A számtalan basáskodás egy-két eklatáns példáját azonban jónak látjuk a lehető legnagyobb nyilvánosságra hozni. Sári Sándor fűtőházi főnök szokása, hogy a 18 órai utról fáradtan hazatérő fűtőket pihenőjükből zavarva, szolgálatra behívja. Jaj azután annak a fűtőnek, akit a főnök ur küldötté véletlenül nem talált otthon és nem jelentkezik szolgálatra. Olyan büntetéseket szór az illetők nyakába ilyenkor, hogy csak úgy ropog. De a büntetésen kívül még jól le is gazembereszi őket s váltig fenyegeti, hogy így meg úgy 1—2 hónapra lehúzza őket a gépről.

Ilyen körülmények között nem csoda, ha a fűtők haza sem mernek menni, ha nem parancsra készen lebzselnek a fűtőházban.

Csak hogy ez is baj ám! Mert, ha estefelé elcsigázva lesi a munkás, mikor jön főnöke megnézni, hogy a gép tiszta-e, akkor megint van ne mulass.

De már akkor a főnök ur az emberséges főnök szerepét játsza és így beszél:

— Hát maga mit keres ittt? Mért nem megy haza pihenni? Azonnal takarodjék haza és ne lássam ma többet itten.

Hát így bizony elhisszük, hogy a munkások nem tudnak a főnök urral „tiszta” jönni.

A másik kép a bégaparti pályafentartás pályafelügyelő ur hőstetteit vázolja. Fiedler Antal már elfeledte, hogy ő sem volt mindig bégaparti kis isten, ő is olyan „naplopó” volt, aminők őserinto a nagybecskereki pályamunkások.

Ha volna még egy tucat olyan Fiedler-fajta hajcsárja a Máv-nak, akkor a munkásság 1/4 részével képesek lennének azt a munkát elvégeztetni, amit ma vagy 30.000 pályamunkás végez.

Beszédere a kutya se hederít, mert hiszen a munkásság jól tudja, hogy bolond lyukból bolond szél fúj. Beszélhet hát Fiedler ur, hogy a munkások „lusták”, „szocik”, nem dolgoznak”, „politizálnak”, „csórhén nevelkedtek” stb.

Azt hisszük, hogy maga Gara Sándor osztálymunkás ur sem hederít rá.

A műhelyben Kovács művezető ur, a munkások „védezenije”, hogy „sokat keressek”, hát éjjel-nappal dolgoztat velük. Meg sem tud válni attól a műhelytől, amelyben nappal művezető, éjjel pedig — hakter.

Ami kevés szabad ideje van, azt csufnevek „kitalálásra” fordítja.

Persze, hogy ezekkel azután a munkásokat illeti. Mintán azonban sok ilyen csuf nevet talál ki, hát ne felejtse Kovács ur, hogy sok a jóból is megárt.

Hát még a rosszabb!

Debrecen. (Az új rendszer áldozata.) Stricker műhelyfőnök olyan rendszert teremtett a működésének színhelyén, akár csak a koalíciós kormány a politikában. Ennek is, amannak is megvannak a maga áldozatai. Az új rendszernek az az előnye van az intézetre, hogy nem kell a munkások mögé hajtsárt állítani. Önönmagukat üzik, hajtják a munkában. Ennek az áldozata lett Nagy Sándor kerékesztergályos munkástársunk is, aki 13 heti betegség után jött dolgozni, hogy családjának a nyomora enyhüljön és ime, még nagyobb lett a nyomor, mert egy nyomorékkal több van. Ugy történt az eset, hogy Nagy munkástársunknak át kellett volna váltani a szíját, miután szabadkézzel nem bírta, egy kalapácsnak a nyelével tett kísérletet, azonban a szíj több helyen el volt szakadva és így beleakadt a kalapács, ötlet levágta a földhöz, kezét, mellét és fejét összezúzva.

Jellemző, hogy Nagy munkástársunk többször figyelmeztette a szíjgyártót, hogy javítsa meg a hajtószíját, mert szakadt és megnyult, azonban minden figyelmeztetés kárba veszett. Csak a szerencsétlenség megtörténte után lett elrendelve a kijavítása.

Az új rendszerhez tartozik az is, hogy a szíjgyártónak ezideig járt javítási százalék el lett vonva és csak a rendes megállapított fizetést kapja. Természetes, hogy a keresetében megrövidített munkás nem végzi oly kötelességtudóan és lelkiismeretesen munkáját és ennek a következménye azután nyomor és nyomorék, valamint hivatalos vizsgálat, melynek eredménye, hogy az illető önhibája és vigyázatlansága okozta a balesetet.

Lekenik. (Az állomáskezelő ur műveltsége.) Sziszekről jött a panasz a vonatkisérő személyzettől, hogy a lekeniki állomáskezelő oly hallatlan neveltlenséget tanúsít a személyzettel szemben, amelyet szóltanul tűrni gyávaság, bűn lenne. Május 28-án egy idő, 52 éves főkalauzt a következő jelzőkkel illette: „Maga lusta, hanyag, szemtelen fráter”. Habár már több ízben is megtörtént, hogy ilyen durvaságra ragadtatta magát, azonban a sértettekben sokkal több volt a nagylelkűségből, mint kellett volna és nem hozták visszaéléseit nyilvánosságra, azért, mert bebizonyult a multban, hogy az igazgatóság az ilyen esetekben szigorú megtorlást alkalmazott. Miután azonban Wischerád Konrád uram javíthatatlan gonoszának bizonyult, tehát ezután kéri a vonatszomszéd a déli vasutigazgatóságot, hogy figyelmeztesse az állomáskezelő urat arra, hogy az igazgatóságnak nem az az intenciója, hogy a terhes szolgálat által fizikailag kimerült személyzetet ilyen ici-pici pasák vérig sértsenek. Jó lesz az ilyen kis békáknak meglapulni és ne igyekezzenek magukat ökörré felfújni, mert — baj lesz!

Székesfehérvár. (A pályaudvár helyzete.) Ezideig sem volt a déli vasut pályaudváinak a helyzete olyan, amely csak meg is közelítette volna a földi boldogságot, azonban nem tudjuk, vajjon az igazgatóság tudtával-e, a székesfehérvári osztálymérnökség kiadott rendelete még elviselhetlenebbé teszi sorsukat. Ugyanis a pályamunkások részére a mozgalom révén biztosítva lett, hogy a szerszám ki- és bevétel a munkahelyre külön lesz díjazva. Az igazgatóság meg is felelt eme vállalt kötelezettségének, megküldötte valamennyi osztálymérnökségnek ezirányú rendeletét. Ugyálszik azonban, hogy az osztálymérnökségek közül a székesfehérvárnak jutott az a kétes értékű dicsőség, hogy a rendeletet kijátsza olyformán, hogy elrendelte a szerszámoknak a legközelebbi őrházba való bevételét, hogy ilymódon a pályamunkások ne kapjanak kártérítést, amiért munkabefejezés után 8—10 kilométert gyalognak hazáig. Megköszönjük azt, ha az igazgatóság méltányos rendeletét minden osztálymérnökség felrughatja.

Nagy igazságtalanság ez nem csak a pályamunkásokra, hanem arra a szegény pályaudvára is, kinek amúgy is elég a felelőssége és dolga, egész nyáron át 30—40 szelvényről gazolni, ha nem késő el a kitűzött időre, úgy hull az 1 korona büntetés, mint valamikor a zsidóknak a manna az égből. A pályaudvár neje, aki 24 órai szolgálatért 33, mond harminchárom fillért kap, szintén felelősség terhe alatt köteles a szerszámot átvinni és irásban elismerni.

Mi hinni akarjuk azt, hogy hasonló kijátszása az igazgatóság rendeletének csak Székesfehérváron fordult elő. Mi reméljük azt, hogy az igazgatóság ezt is le fogja inténi, hogy a hitünkbe ne csalódunk.

SZERVEZETI ÜGYEK.

Figyelem, délivasutiak! A déli vasut igazgatósága rendeleti úton utasította az összes mérnökosztályokat, hogy az egyes mérnökosztályok területén a szerszámok ki- és bevételére szükséges idő a munkaidőbe beszámíttassék. Munkások! Ügyeljete, hogy jogaitok sehol csorbát ne szenvedjenek.

Alulírott a „Magyar Vasutas” lap útján bocsánatot kérek azon sérelemért, amelyet elkövettem Németi Lajos kocsisztító munkástársammal szemben. Igérem, hogy ezentul humánus magaviseletet fogok tanúsítani munkástársaimmal szemben.

Debrecen, 1907 június hó 6-án.

Előttünk:

Szántó Lajos.

Balog Mihály.

Ramona Mihály,

máv. főkocsisztító.

Vasutasok! Az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló törvény 1907 július 1-én életbe lépett. A törvény alkalmazására és az átmeneti időre vonatkozó végrehajtási rendeletek még nem jelentek meg, de ellenfeleink részéről már is megindult az agitáció, hogy az országos központ, mint a helyi szervek közgyűlései küldöttelül csakis hazafias, józan elemek választassanak. Hogy mit értenek az urak a hazafias és józan elemek alatt, azt magyaráznunk nem kell. Azt akarják, hogy a szervezett vasutasok a pénztárak igazgatásából kizárassanak.

Az új törvény amúgy is rossz és a munkásság szerzett jogait minden téren csorbítja. És ha a teret átengedjük a szervezett munkásság ellenségének, ha nem igyekezünk, hogy legalább a pártos képviselőket kihasználva, mindenütt jó és megbízható elvtársakat válasszunk, akkor bekövetkezhetik az, hogy a munkásokat az új törvény által biztosított jogaiból kiforgatják.

Ezért felhívjuk a szervezett munkásságot, hogy résen álljanak. Indítsák meg az agitációt, hogy a a betegsegélyző pénztárak választásánál mindenütt csak a mielnk választassanak. De különösen figyeljenek arra, hogy a központi kiküldöttek megbízható és intelligens munkástársak legyenek.

A törvény értelmében a mostani betegsegélyző pénztárak kiküldöttel fogják megalakítani az országos pénztárt. Rendkívül fontos tehát, hogy az országos pénztár alakuló közgyűlésére teljesen megbízható elvtársak küldessenek ki a munkások közül s igyekezni kell, hogy a munkaadók közül is lehetőleg hozzánk közel álló személyek választassanak. A központi közgyűlésre csak a pénztárak közgyűlései kiküldöttel vagy az igazgatóság tagjai delegálhatók.

Minthogy pedig már előreláthatólag egy-két hónap múlva történnék a választások: a kellő előkészületek már most megteendőek, hogy esetleg meglepetések kikerülhessenek.

Mihelyt a végrehajtási rendeletek megjelennek, ezeket közölni fogjuk. Magát a törvényt a végrehajtási rendeletekkel a Népszava kiadóhivatala ki fogja adni és az elvtársaknak alkalmuk lesz a törvényt tanulmányozni.

Vasutasok, ügyezzetek, ne engedjétek magatokat kizárni. Nézzétek meg, mit írtak veletek a főnökök alá.

TARSA DALOMTUDOMÁNY

A szocializmus alaptételei.

Irta Stern J.

ELSŐ TÉTEL.

Szocializmus annyit tesz, mint: az összes javaknak termelése a társadalom által, a társadalom részére; vagy rövidebben: társadalmi termelés vagy közös gazdaság.

A termelés, azaz a javak, az ember szükségletének szánt cikkeket előállításai mai napig nem társadalmilag, hanem egyénileg történik, t. i. egyes személyek kezében van. Ugyanazon termelés nincsen tervszerűleg szabályozva, hanem anarchikusan, azaz: a társadalmi összesség céltudatos vezetése nélkül megy végbe. A következő példa nyújtson erre felvilágosítást:

Tegyük fel, hogy a Csendes óceánon felfedezett új szigetre 10.000 ember telepedik le. A sziget lakói egymás között megegyeznek, hogy a lábbeliek elkészítése oly módon

történjék, miszerint a szigeten az összes lábbeli szükségletet közvagyonból létesített egyetlen egy gyár állítsa elő. Ez a gyár kizárólagos lenne és közközlésen kezeltetné. Az összes lakók által a közvagyon kezelésére választott (és a közösségnek felelős) igazgatóság a szükséges technikusokat alkalmazza, akik a gyárat felépítik, a nyers anyagot beszerzik, munkásokat és a felügyelőket beállítják s az üzemet folyamatosan hozzák és vezetik. A sziget minden lakott részein lábbeli-raktárak létesítenek, amelyek célszerű közlekedési eszközök segítségével (telefon, vasut) a gyárral közvetlen összeköttetésben állanak, úgy hogy mindenki lábbeli szükségleteit kényelmesen beszerezheti. Ezekben a raktárakban mindig egynehány szakavatott személy lenne jelen, akik a fogyasztóknak a kívántakat kiszolgáltatják és a lábbelit, feltéve, hogy annak szüksége fenforogna, a fogyasztó lábához és izléséhez idomítják. A raktárakban különben a lábbeliek legkülönbözőbb nemei és tetszés szerinti választékban vannak készletben. (Ugy mint ma a cipőraktárakban.) A termelés mérvét a gyár a lakosság száma szerint szabályozza, amelynek nyilvántartása egy központi statisztikai iroda teendőit képezi. Így tehát legalább is annyi lábbeli lesz készletben, amennyit az előrelátható szükséglet igényel. Ezen szükségleti határt nem igen lépik túl.

A gyár felállítása, üzeme és vezetése közvagyon terhen eszközöltetvén, annak termékei is köztulajdon képeznek, úgy, hogy mindenki magának annyi lábbelit vehet, amennyire szüksége van, anélkül, hogy azokért valamit fizetne. Nem fog-e azonban egyik vagy másik egyén szükségleteit túlhaladó lábbelit igénybe venni, hogy azokat titokban eladhassa? — Gyerekes kérdés; ki fogja azokat tőle megvenni, mikor mindenki, épp úgy, mint ő, cipőt a raktárakban ingyen kaphatja!

Tegyük fel, hogy ez az intézkedés nem csak a lábbeli gyártásra, hanem minden termelési ágra kiterjed, még pedig épp úgy a mezőgazdaságban, mint az iparban, és ime meg van a szocializmus vagy a szocialis népállam.

Mint minden emberi állapot, úgy a szocialis állapotok vagy gazdasági viszonyok is (gazdasági alkotmány) bizonyos különböző alakzatu történelmi fejlődésen mentek keresztül.

A legkezdetelegesebb alakja ezen fejlődésnek a természetben gazdálkodás vagy a kezdetleges természeti állapot. A természetben gazdálkodás idejében, amely az őskorban általánosan uralkodott, az emberek különállóak voltak; ki-ki magára volt utalva és összes szükségleteit saját munkássága (tevékenysége) által kellett megszereznie. Ezen fokon a termelés nagyon hiányos volt, mert az egyes egyén ereje alig volt elég, sőt arra, hogy a legszükségesebb használati cikkeket előállítsa, de sok esetben még ezt sem bírta, mert erejéből még arra is volt szüksége, hogy magát állati és emberi ellenségek ellen megvéddesse. Ha p. o. a magános Robinson ismeretes szigetén egy pár cipőre akart volna szert tenni, akkor mindenekeiért sajátkezűleg kellett volna az illető vadat elejtenie, annak bőrét lehuzni, kikészíteni, és csak így létesülhetett volna a cipő. Mennyi időbe kerülne mindez? Honnan vegye továbbá a szerszámot és egyéb segéyeszközöket, melyeket az egyes munkák processzusai megkövetelnek! Ezen kívül nem ért a timár és eipész mesterségéhez és ügyességéhez.

Az emberek mindinkább csatlakoznak egymáshoz és kisebb vagy nagyobb csoportokat képezve, mindent, amit elfoglalnak: közösen bírnak és közösen közcélra dolgoznak. Ez az őseredeti kommunizmus gazdasági formája. A célszerű munkafelosztás*) magasabb színvonalra emeli. Valamennyien egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel bírnak,

*) A munkafelosztás (Cooperation) jelentőségéről lásd Marx „Das Kapital” IV. fejezet, 11. cikk.

az egyéni szabadság köre azonban minimális, igen csekély mérvű; minden az összevezetés kényszere alatt áll, mely majd patriarchális, majd demokratikus, oligarchiai vagy monarchikus.

Lassan-lassan fejlődik a magántulajdon (magukban a csoportokban is), amennyiben az erősebbek (azon hajlamnak engedve, hogy kényelmes uton többet birjanak, mint amennyi az egyest átlag megilleti) a fekvő birtokot hatalmukba ejtik. Így oszlanak az emberek birtokosok és nembirtokosokra. A birtoknélküliek csak úgy tengethetik létüket, ha a birtokosok részére és egyszersmind azok javára dolgoznak. Így kezdetét veszi a rabszolgaság mellett a jobbágyság. A rabszolgaság idegen fajok és a népek meghódításával kezdődött. (A rabszolga eltartása urát terhelvén s amennyiben jövedelmezősége megszűnt, megszűnt maga a rabszolga is.)

Idővel fejlődik (a gazdaságilag tönkre jutott szabadokból és a szabadon bocsátott rabszolgákból) a *szabad mesterség* és mellette terjed a *kereskedelmi forgalom*. Az ingó tőke jelentőségre jut és kifejti hatalmát. Az emberek már nemcsak önmaguk számára dolgoznak, mint a természetbeni gazdálkodásban és nem is az összeség részére, mint az őseredeti kommunizmusban, épp oly kevésbé csak egy ur részére, mint a rabszolga és jobbágy, hanem a mesterember egy általános szükségleti cikket készít, p. o. cipőt megrendelésre és kap érte egy bizonyos összeget, amelyből saját szükségleteit fedezi. Ez is a *cserének* egy alakja. A mesterség vagy az iparágak a céhek által szabályoztatnak az iparüzők és a többiek érdekében.

(Folytatjuk.)

A HÉT ESEMÉNYEI.

Vesztességünk. E héten elég gyászos hírrel szolgálhatunk a „Vasutas sors”-ban. E helyütt két halálesetről is kell beszámolni.

Schenek Gyula Máv. gépgyári, hidosztályi munkástársunkat e hó 10-én temették kartársaink élénk részvétele mellett.

Kreimer Ágost rézműves 30 évig huzta az igát az Északi főműhelyben, amíg e hó 7-ikén ő is ki-dőlt az élők sorából. A „Törökülés”-dalárda énekelt a nyitott sirnál, a gyászbeszédet a pap helyett **Fürst** Dezső elvtársunk tartotta.

Pihenjenek békén a küzdelmek után!

— **Gyilkolt a tőke.** Püspökladányon egy földmivesmunkás nem akart hitvány bérért szerződést kötni. Magasabb bért követelt. A földbirtok ura — a rabszolgatörvény alapján — *kiverette a házából*. Csandórok tették ki a holmiját, lökdösték ki őt és családját durván, puskatussal.

Az öntudatra ébredt proletár felesége egy ideig némán nézte a történőket. Azután — egy debreceni ujság szerint — a következő jelenet játszódott le:

„Elvakítja a düh, odaugrik az ajtóba s rekedten rikoltja:

— Hagyjátok itt! Innen nem visztek ki semmit.

Az egyik csendőr *eltaszítja az ajtóból*. De annak szemét előnti a vér, perzselő indulat ragadja el s körmeivel nekiront a csendőr arcának. De odaugrik a másik és *szuronyával oldalba szurja az asszonyt*, akit ebben az esetben Lugosi Ferencnének hívtak.

Lugosiné egy napi szenvedés után *tegnap belehalt a sérülésébe*.”

Egy pár karmolásért leszurtak egy jogosan elkeseredett asszonyt. Egy pár fillér bérjavítás helyett gyilkolt a latifundium.

— **Öngyilkosság, vagy baleset.** E hó 7-én este a Brassóból Hosszúfaluba induló motoroskocsi gépésze, amidőn a hosszufalui végállomáson a motoroskocsi kerekeit megvizsgálta, észrevette, hogy a *kerekek véresei* és ruhafoszlányokkal vannak tele a küllők. A legközelebbi vonat lassu menetben visszaindult Brassóba és kutatták a vonalat. Hosszúfalutól körülbelül egy kilométernyire rémes látvány tárult a kutatók szeméi elé. A vonal mellett *összeroncsolt testtel, szétszúrt koponyával* feküdt Péter János hosszufalusi földmives 18 éves fia, a hosszufalusi gazdasági iskola növendéke. Igen valószínű,

hogy a fia a sötétségben fel akart kapaszkodni a motorosra, azonban az ugrás nem sikerült neki és a *kerekek közé került*, amelyek egy szempillantás alatt roncsosá zúzták. A brassói rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Merénylet a pályán.** Az arad—hegyaljai motoros kis hijja, hogy szerencsétlenül nem járt a napokban. Arad és Gyorok között valaki felszedte a váltót s csak a véletlennek köszönhető, hogy a motorvezető észrevette a veszedelmet és óvatosan, baj nélkül átvezette a vonatot a veszélyes pályatesten. Alig állították helyre a pályát, már megint megrongálva találta a vasuti ór. Most azután ügyelnek a vonalra s az igazgató az ügyészségnél feljelentést is tett az ismeretlen tettesek ellen.

— **Székesfejérváron** szerdán hajnalban a Nagykanizsa felől jövő tehervonat a székesfejérvári teherpályaudvar előtt nekiment az ott veszteglő tartalékkocsinak. A tehervonat néhány kocsija megrongálódott. Mayer mozdonyvezető fején könnyebben megsérült.

— **Eltemette a föld** Kovács Ferenc munkástársunkat, úgy hogy súlyos sérüléseket szenvedett. A baleset a keleti pályaudvaron történt, ahol egy és fél méter mély árokban dolgozott Kovács. A földréteg szabályellenesen nem volt kitámasztva, hirtelen megcsuszamlott és Kovácsot maga alá temette. Az esetről különben — amint értesülünk — jegyzőkönyvet sem vettek fel.

— **Megtevédt vasutasok.** Genuából jelenti tudósítónk, hogy: A milano—turini és a milano—genuai vonalon nagyon sűrűn fordultak elő kisebb-nagyobb tolvajlások az utóbbi időben. Az igazgatóság és a nyomozó rendőrség egy utazó tolvajszövetkezetnek tulajdonította a gyakori lopásokat s a vonatszemélyzetet a legéberebb ellenőrzésre utasította. A legtöbb károsult Ciambone állomáson jelentkezett, ahol a vonatszemélyzet egy része leváltatik. Az állomásfőnök végre tetten érte az egyik személyvonat kalauzát, amint egy bőröndöt akart egy máházónak átadni. A megindított vizsgálat eddig tizenöt alkalmazottat juttatott börtönbe, de még számos letartóztatás várható. — **Aradon** nagyszabású lopások jöttek napfényre. A rendőrség által nagy titokban vezetett vizsgálat eredményei hatásukban elérítők. A lopások értelmi szerzője *Pettyfi János* kocsirendező, aki 18 éve volt a Máv szolgálatában; egy mozdony elé vetette magát és szörnyet halt. A lopásokat úgy hajtották végre hogy a leólmazórozott kocsikon levő ölmet egy furóval kitágították, azután azután a spárgát kioldották, az így szabadrá lett ajtót félretolták s behatoltak a kocsikba. Legtöbb esetben élelmiszereket, kerékpárokat, élő állatokat és a szeszszel telt tartályokat is megdézsmáltak. A kárt megállapítani lehetetlen, de horribilis összegről van szó. A nyomozást teljesítő detektívek a gyanúsítottak lakásán egész csomó lopott holmit találtak. A rendőrség 14 kocsirendezőre, 3 kocsitolóra, 1 mozdonyvezetőre, 8 váltóőrre, 1 éjjeliőrre, 2 fékezőre és 1 mozdonyfűtőre bizonyította a lopásokat.

— **Vasutassztrájk Argentínában.** Buenos Airesből jelentik, hogy az összes argentinai vasut. vonalakon szűnetel a forgalom. A mozdonyvezetők újból sztrájkba léptek s a pályaudvarokat katonaság szállta meg. Valószínű, hogy a katonaság ki- rendelése miatt nagy zavargások törnek ki.

— **Egy forradalmár halála.** Londonban meghalt Blind Károly író 80 éves korában. Blind német ember volt s 1848-ban mint diák résztvett a forradalomban. Elfogták és bebörtönözték de a nép kiszabadította, mire Blind Brüsszelbe menekült, majd Londonba költözködött át, ahol életét most befejezte. Blind a külföldről is heves harcot folytatott Bismarckkal, akinek ellensége volt. Egyik fia, akit szintén Károlynak hívtak, 1866 május 7-én merényletet követett el Bismarck ellen, de nem találta el és önmagát lölte agyon.

MULATSÁGOK.

A **temesvári helyicsoport** folyó évi június hó 16-án a Polgári Lövérdőben nagy nyári mulatságot rendez, melyre a tagok tisztelettel meghívottak. Külön meghívók nem küldetnek.

Szerkesztői üzenetek.

Villamos kalauzok. Bátran feljöhetnek a szerkesztőségbe, ahol sérelmeiket szívesen meghallgatják.

Aziránt nyugodtak lehetnek, hogy a dolgot titokban tartjuk.

Debrecen. Jóakarattal figyelmeztetjük Alberti művezető urat, hogy a munkásokkal szemben humanusabb magaviseletet tanúsítson. Nem szép dolog egy intelligens embertől, ha a munkásokkal szemben sértő modorban viselkedik és ahelyett, hogy igyekezne az élet nyomorúságaival küzdő embereknek segíteni, minden téren megrövidíti őket keresetükben. Különösen a napszámosok, akik oly nehéz munkát végeznek, éppen az ön hibája folytán száraz kenyeret alig kereshetnek.

Sátoraljanjhely. Tudósításokat felolvasásokról helyszűke miatt nem közölhetünk, pláne ha két hét után érkezik a tudósítás.

Körösmező. Az adatokat alkalmmilag felhasználjuk.

Istvántekek III. b. Legközelebb jönni fog.

Samonylak. A győzelmes sztrájkról jövőre.

Szolnoki fűtőház. Jövő számban jönni fog.

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, Nyár-utca 1.

CSERE.

A miskolci műhelyből bármely budapesti műhelybe cserélni óhajt egy géplakatos.

Fényező, a kapospári műhelyből, cserélne a budapest—istvántekei vagy északi főműhelybe.

Az összes címek a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK.

E rovat alatt közölttekért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget Iroda hirdetések részére: **Östös-utca 34, földsz. 3.**

Bevásárlásnál vagy árjegyzék kérésnél, kérjük lapunkra hivatkozni.

Első Leánykiházasító Egylet mint szövetség. (Gyermekek és életbiztosító intézet). Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapítatott 1863. Folyó év május havában 2.092.630 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtatott be és 1.807.030 kor. értékű új biztosítási kötvény állíttatott ki. Biztosított összegek fejében 113.188 korona 22 fillér fizettetett ki. 1907 január 1-től május 31-ig bezárólag 9.909.730 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtatott be és 8.582.530 korona értékű új biztosítási kötvény állíttatott ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 475.951 korona 70 fillér és az intézet fennállása óta 11.679.197 korona 61 fillér fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legotcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

Altisztjelöltek figyelmébe!

Vasutasokat, akik altisztek akarnak lenni, biztos sikerrel előkészít polgári iskolai vizsgára „Tanár” VIII. ker., Tisza Kálmán-tér 12. sz., III. em. 14.

Elszakithatatlan

kék munkásöltönyök,

szedőköpeny, boncköpeny, vegyész, molnár, fodrász, cukrász, szakács, kőfaragó és irodakabátok készítője:

Gutmann J. és Tsa

Budapest, Kerepesi-ut 16. sz.

Férfidivat- és kalap-áruház.

Minták és árjegyzék ingyen és bérmentve.